

Schipperskwartier en Centrum

Meer plaats en open ruimte aan het water

Schipperskwartier en Centrum is een van de zeven deelgebieden van de [Scheldekaaien](#). Door de waterkering dichterbij het water te brengen, komt er veel meer ruimte vrij waarvoor in de nauwe binnenstad te weinig plaats is.

Waarom dit project?

Om de band tussen de stad en de Schelde te herstellen, worden de Scheldekaaien de komende jaren in een nieuw kleedje gestoken. Het masterplan Scheldekaaien, ook bekend als het Kaaienplan, pakt in totaal zeven deelgebieden aan.

Wat gebeurt er?

Plek voor kleine en grote activiteiten

Op de kaaizone tussen Sint-Pietersvliet en Sint-Jansvliet komt de waterkering veel dichterbij het water dan vandaag. Daardoor ontstaat heel wat ruimte voor stadsactiviteiten waarvoor in de nauwe binnenstad te weinig plaats is. De prachtige historische hangars blijven bewaard en vormen de perfecte plaats voor bijvoorbeeld een overdekte markt of

beurs. Ter hoogte van het Schipperskwartier komt een plein voor activiteiten in openlucht. Er wordt nog onderzocht of hier ook mobiele waterkeringen geplaatst kunnen worden. Die treden enkel in werking bij overstromingsgevaar. Zo blijft het prachtige zicht op het water vrij.

Een ontwerpteam werkt op dit moment aan een schetsontwerp voor het centrale deel van de Scheldekaaien, dat is het deel tussen het Zuiderterras en het Noorderterras. Je leest er meer over onder 'Centraal deel Scheldekaaien'.

Het Steen wordt hét nieuwe onthaal van de stad

De plaats van waaruit Antwerpen is gegroeid, wordt binnenkort dé vertrekplaats om het leven in en rond de stad te ontdekken. Aan het water komt een prachtige vertrekhal en wachzone voor wie een cruise wil maken. Het Steen wordt gerenoveerd. Op het eerste niveau kan je terecht voor alle informatie over de stad. We voorzien een infobalie, ticketshop, stadswinkel en een rustruimte met zicht op het water. Hier start ook het bezoek aan het belevingsparcours waar je het ontstaan en de rijke geschiedenis van Antwerpen ontdekt. Op het tweede niveau geniet je van een adembenemend uitzicht op het panoramisch dakterras. De echte durvers of romantische zielen klimmen nog wat hoger in de toren naar het hoogste punt.

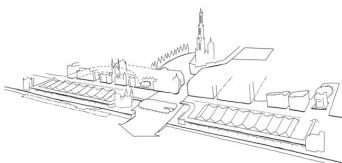
Niet enkel op het land, maar ook op het water wordt deze plek het nieuwe onthaal van de stad. Een nieuw ponton zal alle faciliteiten bieden voor het optimaal ontvangen van zee- en riviercruises.

Wie werkt eraan mee?

AG VESPA coördineert de heraanleg van de Scheldekaaien in de verschillende deelgebieden en legt samen met de stad het openbaar domein aan. De Vlaamse Waterweg nv is verantwoordelijk voor de kaaimuurstabilisatie en de waterkering. noAarchitecten tekenden de ontwerpplannen voor Het Steen. Ney & Partners tekent het ontwerp voor het nieuwe ponton. Palmbout Urban Landscapes, Stichting Kleinschalige Culturele Producties (KCP) en Team Stedenbeleid van de Vlaamse overheid werken samen aan het schetsontwerp van het centrale deel van de Scheldekaaien.

Centraal deel Scheldekaaien

Het centrale deel van de Scheldekaaien is het deel tussen het Zuiderterras en het Noorderterras. In het masterplan Scheldekaaien, dat dateert uit 2010, maakt het gebied deel uit van het deelgebied Schipperskwartier en Centrum. In het masterplan is bepaald dat de waterkering er veel dichterbij het water komt dan vandaag. Daardoor ontstaat heel wat ruimte voor stadsactiviteiten waarvoor in de nauwe binnenstad te weinig plaats is. De historische hangars blijven bewaard en vormen de perfecte plaats voor bijvoorbeeld een overdekte markt of beurs.

Illustratie centraal deel Scheldekaaien © Palmbout Urban Landscapes

Schetsontwerp in de maak

Op dit moment is een ontwerpteam bezig met de opmaak van een schetsontwerp voor het centrale deel. Daarin moeten de krachtlijnen van het masterplan Scheldekaaien samenkomen met de lopende projecten (bouw cruiseponon en herbestemming Het Steen) en evoluties op het vlak van mobiliteit (Sint-Annaveer, waterbus). Drie belangrijke

aandachtspunten zijn:

- ⊛ het ontstaan van Antwerpen aan de Schelde: hoe kan het rijke historische verleden van deze plek zichtbaar gemaakt worden in het openbaar domein?
  - ⊛ het maritieme verleden: de transformatie van havenverleden naar openbaar domein, hoe worden de hangars en wandelterrassen actief onderdeel van het publiek domein?
  - ⊛ stad aan het water: hoe komen alle stromen op de grens van water en kaai samen: mobiliteit, toerisme, multifunctioneel ruimtelijk gebruik en geïntegreerde waterkering?
-

Driewerf Hoera!

Om iedereen de kans te geven om mee na te denken over het ontwerp, is *Driewerf Hoera!* in het leven geroepen. Dat is een reeks participatiemomenten over het ontwerp van het centrale deel van de Scheldekaaien. Gedurende tien dagen, van vrijdag 3 tot en met zondag 12 mei 2019, was iedereen welkom om mee na te denken over de toekomst van dat stukje Scheldekaaien.

Driewerf Hoera! is een samenwerking tussen Stichting Kleinschalige Culturele Producties (KCP), Palmbout Urban Landscapes en Team Stedenbeleid van de Vlaamse overheid.

Inspraak voor jeugd

De stad en AG VESPA hebben ook een inspraakproject voor jeugd georganiseerd. Om het centrale deel van de Scheldekaaien, tussen Zuiderterras en Noorderterras, leuker en aangenamer te maken voor iedereen luisterden we graag naar jullie ideeën. De bevraging liep van 27 augustus tot en met 30 september 2019 op de website van [OOR Antwerpen](#). De stedelijke jeugddienst verwerkt alle meningen tot een inspraakdossier.

Schetsontwerp

Met de input van de inspraak wordt rekening gehouden in het schetsontwerp voor het centrale deel van de Scheldekaaien, dat begin 2020 klaar is.

Documenten

[Eindverslag Driewerf Hoera! - reeks participatiemomenten over ontwerp centraal deel Scheldekaaien](#)

[Folder uitnodiging Driewerf Hoera! - reeks participatiemomenten over ontwerp centraal deel Scheldekaaien](#)

Ponton cruiseterminal

Zee- en riviercruises meren in de toekomst aan ter hoogte van Het Steen

Ter hoogte van Het Steen komt een nieuw ponton van 350 meter lang waar zee- en riviercruises kunnen aanmeren.

Passagiers zullen onthaald worden in Het Steen, dat volledig gerestaureerd en uitgebreid wordt. De werken aan het ponton zijn in november 2018 gestart en worden in het najaar van 2020 afgerond.

Toekomstbeeld ponton van op Linkeroever © Ney & Partners (ontwerp) - bmd3d (visualisatie)

Waarom dit project?

Antwerpen is een groeiende bestemming voor zee- en riviercruises. Er is nood aan extra capaciteit en een betere infrastructuur om de schepen te ontvangen. De huidige cruiseterminal bevindt zich onder hangar 21 aan het Zuiderterras. De stad besliste om de nieuwe cruiseterminal te integreren in het toekomstige toeristische onthaalcentrum, dat zal ondergebracht worden in en rond Het Steen. Zo kunnen passagiers van zee- en riviercruises meteen optimaal ontvangen worden in de stad Antwerpen.

Daardoor moet ook de aanmeerplaats voor schepen naar het noorden verplaatst worden, naar een locatie ter hoogte van Het Steen. Het nieuwe ponton zal bestaan uit een aantal verschillende onderdelen. Twee toegangsplatformen leiden via twee bruggen naar de pontons. Op het ponton komt een drijvend, transparant paviljoen. Er komt ook een aansluiting met het bestaande ponton aan het Steenplein.

Wat gebeurt er?

Ten noorden van het ponton Van Dijck, het populaire toegankelijke ponton aan het Steenplein, wordt een uitbreiding voorzien van 350 meter met pontons die geschikt zijn voor het aanmeren van zee- en riviercruises.

Eerst wordt de kaaimuur gestabiliseerd, net zoals dat over de volledige lengte van de Scheldekaaien gebeurt. Daarna beginnen de werken aan het ponton, dat uit een aantal verschillende onderdelen bestaat.

Schepen meren aan langs het afmeerponton. 2 toegangsplatformen, een ter hoogte van Het Steen en een ten noorden van het paviljoen Noorderterras, leiden via 2 bruggen naar de pontons. Op het ponton dat verbonden is met Het Steen komt een drijvende, transparante schuilconstructie. Er komt ook een aansluiting met het bestaande ponton Van Dijck aan het Steenplein.

Het Steen, vlak bij het nieuwe ponton, wordt volledig gerestaureerd en uitgebreid en krijgt een nieuwe functie als toeristisch onthaalcentrum. Ook de passagiers van de zee- en riviercruises zullen in Het Steen onthaald worden.

Toekomstbeeld ponton © Ney & Partners (ontwerp) - bmd3d (visualisatie)

Het ontwerp

Op het aanmeerponton komt een mooi vormgegeven luifel die passagiers beschermt tegen regen en afschermt van het water. De wand van de luifel heeft een open patroon, net zoals de toegangsbruggen en het paviljoen.

De hoofdstructuur van de toegangsbruggen is geschilderd staal. De verschillende delen worden geschilderd in een lichtgrijze kleur aan de buitenzijde en in heldere kleuren aan de binnenzijde. De luifel kleurt aan de binnenzijde maritiem blauw, de toegangsbruggen geel. De kleuren zijn geïnspireerd op de typische kleuren die aanwezig zijn in de haven.

Timing en uitvoering

De constructie van het ponton wordt in de loop van 2019 en begin 2020 gemaakt in een staalbouwatelier. Als alles vlot verloopt, wordt het cruiseponton in het voorjaar van 2020 via de Schelde tot aan het Steenplein gevaren en worden de verschillende onderdelen van de aanmeerconstructie nadien geplaatst. In het najaar van 2020 zijn de werken aan het ponton en de kaaimuur afgerond en kan de cruiseterminal verhuizen naar zijn nieuwe locatie.

Wie werkt eraan mee?

Het cruiseponton wordt gerealiseerd in opdracht van de stad Antwerpen en De Vlaamse Waterweg nv. AG VESPA is gedelegeerd bouwheer. Het ontwerp is van NEY & Partners, SBE – Technum is het studie bureau. De tijdelijke handelsvereniging Artes – Victor Buyck voert de werken uit.

Tijdljn

Najaar 2020

Einde werken ponton

De werken aan het nieuwe ponton worden in het najaar van 2020 afgerond.

Midden 2020

Ingebruikname Het Steen

In de loop van 2020 wordt Het Steen opnieuw in gebruik genomen, nu als toeristisch onthaalcentrum.

Begin 2020

Schetsontwerp centraal deel Scheldekaaien

Begin 2020 ligt er een schetsontwerp voor het centrale deel van de Scheldekaaien, van Zuiderterras tot Noorderterras.

27 augustus - 30 september 2019

Inspraak voor jeugd over ontwerp centraal deel Scheldekaaien

Na *Driewerf Hoera!*, de reeks participatiemomenten voor het grote publiek over het ontwerp van het centrale deel van de Scheldekaaien, organiseren de stad en AG VESPA een inspraakproject voor jeugd. Om het centrale deel van de Scheldekaaien, tussen Zuiderterras en Noorderterras, leuker en aangenamer te maken voor iedereen luisteren we graag naar jullie ideeën. De bevraging loopt van 27 augustus tot en met 30 september 2019 op oor.antwerpen.be/scheldekaaien.

Daarna verwerkt de stedelijke jeugddienst alle meningen tot een inspraakdossier.

3 - 12 mei 2019

Driewerf Hoera!

Van 3 tot en met 12 mei 2019 vindt er een reeks participatiemomenten plaats onder de noemer *Driewerf Hoera!* Tijdens die participatiemomenten kan iedereen mee nadenken over het ontwerp van het centrale deel van de Scheldekaaien, van Zuiderterras tot Noorderterras.

November 2018

Start werken ponton

In november 2018 zijn de werken aan het ponton gestart.

Juli 2018

Conceptsubsidie schetsontwerp centraal deel Scheldekaaien

Het Team Stedenbeleid van de Vlaamse overheid verleent een conceptsubsidie aan het centrale deel van de Scheldekaaien. Zo kan een multidisciplinair onderzoeksteam een schetsontwerp maken voor dat stukje Scheldekaaien.

Mei 2018

Start werken Het Steen

In mei 2018 starten de werken aan Het Steen.

[2010](#)

Definitief masterplan

Het definitieve masterplan Scheldekaaien is klaar. Dat is een plan waarin de Scheldekaaien zijn opgedeeld in 7 deelgebieden.

[Definitief masterplan Scheldekaaien](#)

[2009](#)

Lancering website Onze Kaaien

Inspraak met lancering website [Onze Kaaien](#), tafelgesprekken en het KAAiLAND-festival.

[2007-2010](#)

Voortraject

Er vindt een voortraject plaats gebaseerd op veel inspraak, overleg en studie.

[2005](#)

Update Sigmaphan

De huidige waterkeringsmuur moet 90 centimeter hoger worden (2,25 meter boven de Blauwe Steen).

Downloads

Documenten

[Eindverslag Driewerf Hoera! - reeks participatiemomenten over ontwerp centraal deel Scheldekaaien](#)

[Folder uitnodiging Driewerf Hoera! - reeks participatiemomenten over ontwerp centraal deel Scheldekaaien](#)

[Scheldekaaien - alle deelgebieden](#)

[Masterplan Scheldekaaien](#)

Rol AG VESPA

[Projectregisseur](#)

[Gedelegeerd bouwheer](#)

Partners

De Vlaamse Waterweg nv
stad Antwerpen

Ontwerper

PROAP LDA - WIT Architecten - D-recta SRL (deelgebied Scheldekaaien)

Ney & Partners (ponton)

Palmbout Urban Landscapes en Stichting Kleinschalige Culturele Producties (KCP) (centraal deel Scheldekaaien)

Architect

noAarchitecten (Het Steen)

Subsidies

Stadsvernieuwingsfonds Vlaanderen

Team Stedenbeleid Vlaamse overheid (conceptsubsidie centraal deel Scheldekaaien)

Thema

[Stad aan het water](#)

Openbaar domein

Status

In realisatie

Tags

Scheldekaaien
openbaar domein